

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 703/2016-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 18. októbra 2016 predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti Nice Wood s. r. o., Záhor 164; [REDACTED]; a [REDACTED], zastúpených advokátom JUDr. Rudolfom Bezákom, advokátska kancelária, Krmanova 14, Košice, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na rovnosť v konaní podľa čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Michalovce č. k. 14 Er 641/2015-87 z 23. júna 2016 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť spoločnosti Nice Wood s. r. o., [REDACTED] a [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 26. júla 2016 doručená sťažnosť spoločnosti Nice Wood s. r. o., Záhor 164 (ďalej len „sťažovateľ I“),

██████████ (ďalej len „sťažovateľ 2“) a ██████████, ██████████ (ďalej len „sťažovateľ 3“, spoločne aj „sťažovatelia“), vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na rovnosť v konaní podľa čl. 47 ods. 3 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Michalovce (ďalej len „okresný súd“) č. k. 14 Er 641/2015-87 z 23. júna 2016, ktorou sťažovatelia žiadajú vydať tento nález:

„Základné právo sťažovateľov na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a právo na rovnosť účastníkov podľa článku 47 ods. 3 Ústavy SR uznesením Okresného súdu Michalovce č. k.: 14Er/641/2015-87 zo dňa 23. 06. 2016, porušené bolo.

Uznesenie Okresného súdu Michalovce č. k.: 14Er/641/2015-87 zo dňa 23. 06. 2016 zrušuje a vec vracia Okresnému súdu Michalovce na ďalšie konanie.

Okresný súd Michalovce je povinný zaplatiť náhradu trov konania sťažovateľom v sume 589,16 EUR na účet ich právneho zástupcu JUDr. Rudolf Bezák, so sídlom Krmanova 14, 040 01 Košice do 30 dní od právoplatnosti tohto nálezu.“

2. Ako zo sťažnosti a z jej príloh vyplynulo, sťažovatelia sú ako povinní účastníkmi exekučného konania na okresnom súde sp. zn. 14 Er 641/2015 vedeného ██████████ ██████████, súdnu exekútkou (ďalej len „súdny exekútor“), pod sp. zn. EX 299/2015 v prospech oprávneného ██████████ (ďalej len „oprávnený“), pre vymoženie sumy 116 400 € s príslušenstvom na podklade notárskej zápisnice sp. zn. N 121/2015, NZ 16751/2015, NCRls 17137/2015 spísanej 18. mája 2015 notárkou ██████████ (ďalej len „notárska zápisnica“) ako exekučného titulu.

3. Sťažovatelia doručili okresnému súdu 25. apríla 2016 proti tejto exekúcii námietky, navrhli exekúciu zastaviť a súčasne podali návrh na odklad exekúcie.

Argumentovali tým, že notárska zápisnica nespĺňa podmienky na jej vykonateľnosť. Podľa ustanovenia § 41 ods. 2 písm. c) zákona Národnej rady Slovenskej republiky

č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“) možno exekúciu vykonať aj na podklade notárskych zápisníc, ktoré obsahujú právny záväzok a v ktorých je vyznačená oprávnená osoba a povinná osoba, právny dôvod, predmet a čas plnenia, ak povinná osoba v notárskej zápisnici s vykonateľnosťou súhlasila. Nevyhnutnou náležitosťou notárskej exekučnej zápisnice je aj uvedenie právneho dôvodu (titulu), z ktorého vymáhaný záväzok vznikol. Ako z obsahu notárskej zápisnice vyplýva, ako právny titul vymáhaného nároku (čl. IV) je v nej uvedený „*Dohoda o uznaní dlhu (tak ako je definovaná v článku II. tejto notárskej zápisnice)*“. Dohoda o uznaní dlhu však nie je právnym dôvodom vymáhaného záväzku uvedeného v notárskej zápisnici. Právnym dôvodom – titulom je zmluva o predaji motorového vozidla z 1. apríla 2013 (ďalej len „zmluva o predaji motorového vozidla“). Uznanie dlhu nie je právnym titulom vzniku záväzku, je len právnym nástrojom pre posilnenie právnej (procesnej) pozície veriteľa pri jeho vymáhaní. Sťažovatelia poukázali na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 63/2009 z 25. novembra 2010, v zmysle ktorého jednou z podmienok materiálnej vykonateľnosti je, aby notárska zápisnica obsahovala právny záväzok (stanovenie konkrétnej povinnosti zo záväzkového právneho vzťahu vzniknutej na základe určitej právnej skutočnosti), ďalšími sú označenie oprávnenej osoby, povinnej osoby, právneho dôvodu, predmetu a času plnenia a súhlas povinnej osoby s vykonateľnosťou notárskej zápisnice. Argumentovali aj poukazom na rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 6 Co 36/2011 z 21. februára 2012, v ktorom Krajský súd v Košiciach konštatoval, že „*Uznaním dlhu nezaniká pôvodný záväzok dlžníka, ani nevzniká nový záväzok. Uznanie dlhu nie je teda právnym dôvodom záväzku, ale iba uľahčuje veriteľovi procesnú situáciu v prípade sporu, lebo veriteľ nemusí preukazovať vznik dlhu ani jeho výšku v dobe uznania.*“.

Druhým argumentom sťažovateľov bolo tvrdenie, že notárska zápisnica obsahuje aj taký záväzok, ktorý je s odkazom na ustanovenie § 41 ods. 3 Exekučného poriadku neprípustný. Ide o záväzok na zaplatenie zmluvnej pokuty, ktorý je z obsahu notárskych exekučných zápisníc generálne vylúčený.

Napokon, sťažovatelia namietali, že záväzok, ktorý je v exekučnom konaní vymáhaný, v celom rozsahu zanikol. Skutočnosti a dôkazy, ktoré preukazujú zánik záväzku vymáhaného v exekúcii, povinní zhrnuli v žalobe doručenej Okresnému súdu Humenné, o ktorej sa vedie konanie sp. zn. 7 Cb 48/2016. V tomto konaní sa sťažovatelia ako žalobcovia domáhajú proti oprávnenému ako žalovanému určenia, že ich dlh proti žalovanému na zaplatenie istiny 116 400 € so zmluvnou pokutou 0,05 % denne z tejto sumy od 31. mája 2013 do zaplatenia a s úrokom z omeškania 5,5 % ročne z rovnakej sumy od 31. mája 2013 do zaplatenia, ktorý vznikol z titulu zmluvy o predaji motorového vozidla, ktorý bol uznaný v uznaní dlhu z 15. mája 2015 a v notárskej zápisnici, zanikol. Ako vyplývalo z tejto žaloby, sťažovateľ 1 ako kupujúci, sťažovatelia 2 a 3 ako s ním solidárne zaviazané osoby, a oprávnený ako predávajúci uzatvorili zmluvu o predaji motorového vozidla, ktorou sa oprávnený zaviazal predat' sťažovateľovi 1 motorové vozidlo a sťažovatelia sa solidárne zaviazali zaplatiť oprávnenému kúpnu cenu 116 400 € do 1. marca 2016 s tým, že mesačne od apríla 2013 sú sťažovatelia povinní zaplatiť splátku minimálne 1 800 € a od októbra 2013 minimálne 3 500 €. Po tom, ako sa dostali do omeškania, svoj dlh uznali 15. mája 2015, avšak v januári 2016 sa ústne dohodli na zrušení zmluvy, vozidlo oprávnenému vrátili, čím ich záväzok zanikol. Následne ešte sťažovatelia z opatrnosti 20. apríla 2016 od zmluvy o predaji motorového vozidla odstúpili.

Vzhľadom na tieto dôvody sťažovatelia žiadali námietkam vyhovieť, vyhlásiť exekúciu za neprípustnú a túto zastaviť. V prípade nevyhovenia návrhu na zastavenie exekúcie povinní navrhli povoliť odklad exekúcie, a to až do právoplatného skončenia konania na Okresnom súde Humenné sp. zn. 7 Cb 48/2016.

4. Okresný súd rozhodol uznesením č. k. 14 Er 641/2015-87 z 23. júna 2016 tak, že námietky proti exekúcii zamietol, odklad exekúcie nepovolil a povinným náhradu trov exekúcie nepriznal. Rozhodnutie odôvodnil tým, že notárska zápisnica obsahuje všetky formálne náležitosti ustanovené v § 41 ods. 2 písm. c) Exekučného poriadku (právny titul vymáhaného nároku je uvedený v čl. I) a môže byť exekučným titulom aj na vymáhanie zmluvnej pokuty, keďže tomu nebráni § 41 ods. 3 Exekučného poriadku, pretože záväzok nie je záväzkom z poskytnutia peňažných prostriedkov. Návrhu na odklad exekúcie okresný súd nevyhovел s poukazom na to, že v konaní pred Okresným súdom Humenné bolo vydané

uznesenie č. k. 7 Cb 48/2016-43 z 2. júna 2016, ktorým bolo konanie pre nezaplatenie súdneho poplatku za návrh sťažovateľmi zastavené.

5. Uznesenie okresného súdu č. k. 14 Er 641/2015-87 z 23. júna 2016 nadobudlo právoplatnosť 6. júla 2016.

6. Sťažovatelia sťažnosť doručenu ústavnému súdu na porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, základného práva na rovnosť v konaní podľa čl. 47 ods. 3 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením okresného súdu č. k. 14 Er 641/2015-87 z 23. júna 2016 odôvodnili tým, že závery rozhodnutia kolidujú s jestvujúcim skutkovým stavom a rozhodnutie je nedostatočne odôvodnené. Neobstojí záver o tom, že právny dôvod záväzku je uvedený v čl. I notárskej zápisnice, keď v jej čl. II sa zmluva vôbec nespomína. Notárska zápisnica musí spĺňať zákonné náležitosti, o ich určitosti nesmú byť pochybnosti, notárska zápisnica ako exekučný titul nemôže obsahovať dva právne tituly. Okresný súd nesprávne vykladal aj ustanovenie § 41 ods. 3 Exekučného poriadku: ak záväzok vznikol z právneho úkonu, predmetom ktorého bolo poskytnutie peňažných prostriedkov, exekúcia sa môže týkať iba poskytnutých peňažných prostriedkov a úrokov z omeškania; vo všetkých ostatných prípadoch sa záväzok v notárskej zápisnici nemôže týkať zmluvných pokút. Vo vzťahu k návrhu na odklad exekúcie bol skutkový záver rozhodnutia o tom, že konanie pred Okresným súdom Humenné bolo zastavené pre nezaplatenie súdneho poplatku, nesprávny, pretože uznesenie č. k. 7 Cb 48/2016-43 z 2. júna 2016 o zastavení konania nikdy nenadobudlo právoplatnosť, pretože po zaplatení súdneho poplatku sťažovateľmi bolo na ich odvolanie zrušené uznesením Okresného súdu Humenné č. k. 7 Cb 48/2016-51 zo 17. júna 2016 (ktoré bolo vydané ešte pred uznesením okresného súdu č. k. 14 Er 641/2015-87 z 23. júna 2016).

II.

7. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd,

alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

8. Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

9. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

10. Ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľov podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde a skúmal, či neexistujú dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

11. Sťažovatelia namietajú porušenie týchto svojich základných práv:

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 47 ods. 3 ústavy všetci účastníci sú si v konaní pred súdmi, inými štátnymi orgánmi alebo orgánmi verejnej správy rovní.

Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom

zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

12. Ako zo sťažnosti sťažovateľov vyplýva, k porušeniu týchto základných práv malo dôjsť uznesením okresného súdu č. k. 14 Er 641/2015-87 z 23. júna 2016 tým, že závery rozhodnutia kolidujú s jestvujúcim skutkovým stavom a rozhodnutie je nedostatočne odôvodnené.

13. Okresný súd uznesenie č. k. 14 Er 641/2015-87 z 23. júna 2016 odôvodnil takto:

«Aby mohol súd námietkam povinného vyhovieť, musia byť kumulatívne splnené dve podmienky: 1/ namietat' možno len tie skutočnosti, ktoré vznikli alebo nastali po vzniku exekučného titulu a 2/ uvádzať možno len tie skutočnosti, ktoré odôvodňujú zánik vymáhaného nároku, okolnosti brániace vymáhateľnosti nároku, okolnosti svedčiace o tom, že oprávnený alebo povinný nie sú právnymi nástupcami osoby uvedenej v exekučnom titule, alebo iné okolnosti, pre ktoré je exekúcia neprípustná.

Skutočnosti, ktoré povinný uvádza v námietkach neobstoja. Notárska zápisnica je exekučným titulom, v procese uzatvárania ktorej musia byť prísne dodržané všetky formálne náležitosti, aby z hľadiska uvedeného mohla spĺňať materiálne predpoklady vykonateľnosti. V podstate ide o dohodu povinnej osoby s oprávneným na splnení záväzku a veriteľ' môže na základe takejto notárskej zápisnice viesť exekúciu bez predchádzajúceho vyhl'adávacieho súdneho konania. Formálna stránka spočíva v dodržaní formy notárskej zápisnice tak, ako je upravená v § 47 zákona č. 323/1992 2b. o notároch a notárskej činnosti (Notársky poriadok), pričom materiálna stránka je priamo predpísaná zákonom, a to v ustanovení § 41 ods. 2 Exekučného poriadku. Podľa § 41 ods. 2 písm. c/ Exekučného poriadku, možno vykonať exekúciu aj na podklade notárskych zápisníc, ktoré obsahujú právny záväzok a v ktorých je vyznačená oprávnená osoba a povinná osoba, právny dôvod, predmet a čas plnenia, ak povinná osoba v notárskej zápisnici s vykonateľnosťou súhlasila. Súd preskúmal, či skutočne jedna z podmienok materiálnej vykonateľnosti, a to zmienka o právnom dôvode (kauze) absentuje v predmetnej notárskej zápisnici. Po preskúmaní exekučného titulu - notárskej zápisnice, mal súd za preukázané, že v článku I je tento právny dôvod výslovne uvedený, a to: a) dlh vo výške 116 400,00 € z titulu istiny nezaplatenej

kúpnej ceny zo Zmluvy o predaji motorového vozidla uzavretej medzi veriteľom a osobou oprávnenou ako predávajúcim na jednej strane a na druhej strane spolu Dlžníkom ako kupujúcim a Solidárnymi dlžníkmi ako solidárne zaviazanými účastníkmi na strane kupujúceho (Dlžníka) dňa 1.4.2013... Podľa článku II. predmetnej notárskej zápisnice dlžníci a osoby povinné vyhlasujú, že svoj spoločný a nerozdielny dlh vo výške 116 400.00 € voči veriteľovi a osobe oprávnenej - spoločnosti [REDAKOVANÉ], opísaný v tejto notárskej zápisnici, uznávajú čo do dôvodu a výšky a zaväzujú sa ho spoločne a nerozdielne pravidelnými mesačnými splátkami splatnými vždy najneskôr do 25. dňa daného mesiaca vo výške minimálne 4 000 €. Uznanie dlhu zákon vymedzuje ako jednostranný právny úkon dlžníka adresovaný veriteľovi, ktorým dlžník dáva veriteľovi najavo, že svoj záväzok uznáva. Okrem všeobecných náležitostí predpísaných pre právne úkony (§ 34 a nasl. Občianskeho zákonníka) je na platnosť uznania dlhu potrebná písomná forma, vyjadrenie prísľubu zaplatiť dlh a uvedenie dôvodu dlhu a jeho výšky. Na to, aby písomné uznanie práva dlžníkom malo právne dôsledky uvedené v § 558 Občianskeho zákonníka (t. j. dôsledky v podobe prerušenia premlčania), je potrebné, aby došlo k uznaniu práva čo do dôvodu, ako aj čo do výšky, pričom pokiaľ ide o uznanie práva čo do dôvodu, nemusí byť síce tento dôvod v listine obsahujúcej uznanie práva uvedený vždy výslovne, ale musí byť jednoznačne vyvoditeľný z inej listiny, na ktorú je v listine o uznaní dlhu výslovný odkaz. Taktiež dôvod uznania dlhu nemusí byť v uznávacom prejave uvedený výslovne. Výška dlhu však musí byť vyjadrená tak, aby bola objektívne určiteľná (porovnaj závery rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4 M Cdo 1/2007 z 27.03.2008).

Podľa názoru súdu v prípade, ak v článku II. obsahujúcom uznanie dlhu nie je výslovne uvedený právny dôvod vzniku záväzku medzi povinnými a oprávneným, ale na ten odkazuje formuláciou „opísaný v tejto notárskej zápisnici“ nemôže mať takáto skutočnosť za následok materiálnu nevykonateľnosť exekučného titulu, nakoľko dôvod uznania dlhu nemusí byť v uznávacom prejave uvedený výslovne.

K námietke povinného, že notárska zápisnica obsahuje záväzok na zaplatenie zmluvnej pokuty, ktorý je z obsahu notárskych zápisníc vylúčený súd uvádza, že na notárske zápisnice vyhotovené po 14. 10. 2008, pokiaľ záväzok vznikol z právneho úkonu, predmetom ktorého bolo poskytnutie peňažných prostriedkov sa vzťahuje obmedzenie v tom smere, že ich predmetom môže byť len suma istiny a úrokov z omeškania. V tomto prípade záväzok

nevznikol z právneho úkonu, predmetom ktorého bolo poskytnutie peňažných prostriedkov a teda keď je predmetom právneho úkonu iné plnenie ako poskytnutie peňažných prostriedkov sa záväzok môže týkať zmluvných pokút.

Vzhľadom na to, že povinný nepreukázal žiaden z dôvodov uvedených v § 50 ods. 1 Exekučného poriadku, na základe ktorých by bolo možné námietkam vyhovieť, súd preto o námietkach povinného proti exekúcii na základe vyššie zistených skutočností rozhodol tak, že ich ako neopodstatnené zamietol.

Povinní navrhovali aj odklad exekúcie v zmysle § 56 ods. 2 Exekučného poriadku do právoplatného skončenia súdneho konania vedeného na Okresnom súde Humenné. ...

Súd o návrhu na odklad exekúcie rozhodol tak, že odklad exekúcie nepovolil, keďže bolo zistené, že konanie na Okresnom súde Humenné pod sp. zn. 7 Cb/48/2016, na ktoré sa odvolávali povinní bolo uznesením zo dňa 2.6.2016 zastavené z dôvodu nezaplateného súdneho poplatku. ...»

14. Ústavný súd uznáva, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03).

15. Ústavný súd s poukazom na obsah citovaného odôvodnenia uznesenia okresného súdu dospel k záveru, že okresný súd dal jasnú a zrozumiteľnú odpoveď na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, ktoré sťažovatelia v konaní nastolili.

16. Uznesenie okresného súdu vysvetlilo ako okresný súd dospel k záveru o nevyhnutnosti námietky sťažovateľov zamietnuť a z akého dôvodu nie sú splnené podmienky pre zastavenie exekúcie. Okresný súd sa zaoberal dôvodmi, pre ktoré podľa názoru sťažovateľov notárska zápisnica nespĺňa náležitosti exekučného titulu, a uviedol, z akého dôvodu neobstoja. Vo vzťahu k nevyhoveniu návrhu na odklad exekúcie odcitoval príslušné ustanovenie Exekučného poriadku, podľa ktorého aj bez návrhu môže súd povoliť odklad exekúcie za podmienky, že možno očakávať, že exekúcia bude zastavená, a konštatoval, že tieto podmienky splnené nie sú. Okresný súd vo svojej argumentácii postupoval logicky a s oporou v rozhodovacej praxi, na ktorú poukázal.

17. Odôvodnenie rozhodnutia okresného súdu preto spĺňa všetky požiadavky vyplývajúce zo základného práva na súdnu ochranu a spravodlivý proces vo vzťahu k odôvodneniu súdneho rozhodnutia.

18. Druhým dôvodom porušenia sťažovateľmi označených základných práv uznesením okresného súdu, pokiaľ ide o zamietnutie ich námietok a návrhu na zastavenie exekúcie, malo byť nesprávne právne posúdenie veci okresným súdom vo vzťahu k obsahu a náležitostiam notárskej zápisnice, v dôsledku čoho podľa presvedčenia sťažovateľov je uznesenie okresného súdu svojvoľné a arbitrárne.

Okresný súd na vec sťažovateľov aplikoval príslušné ustanovenia Exekučného poriadku.

19. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom tohto orgánu a základným právom, ktorého porušenie sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takúto možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 50/05 a IV. ÚS 288/05).

20. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným rozhodnutím alebo iným zásahom orgánu štátu do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej, ako aj nezistenie žiadnej možnosti porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06).

21. Ústavný súd považuje za potrebné tiež pripomenúť, že nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (napr. I. ÚS 19/02, III. ÚS 151/05, III. ÚS 344/06).

22. Úloha ústavného súdu sa vymedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňované a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody. Ústavný súd poukazuje i na skutočnosť, že nie je a ani nemôže byť súdom skutkovým, t. j. jeho úlohou nie je nahrádzať činnosť všeobecných súdov.

23. Ako vyplýva z obsahu notárskej zápisnice vo veci sťažovateľov, v čl. I tejto notárskej zápisnice je výslovne uvedený právny dôvod vzniku záväzku, pre splnenie ktorého

s exekúciou sťažovateľa súhlasili. Tento záväzok je špecifikovaný ako „a/ dlh vo výške 116 400,00 € z titulu istiny nezaplatenej kúpnej ceny zo zmluvy o predaji motorového vozidla uzavretej medzi veriteľom a osobou oprávnenou ako predávajúcim na jednej strane a na druhej strane spolu dlžníkom ako kupujúcim a solidárnymi dlžníkmi ako solidárne zviazanými účastníkmi na strane kupujúceho (dlžníka) dňa 1. 4. 2013...; b/ dlh vo výške 0,05 % zo sumy dlžnej istiny (t. j. 116.400 €) za každý aj začatý deň omeškania so zaplatením dlžnej istiny od 31. 5. 2013 do zaplatenia a to z titulu zmluvnej pokuty podľa kúpnej zmluvy, c/ vo výške 5,5 % p. a. % zo sumy dlžnej istiny (t. j. 116.400 €) od 31. 5. 2013 do zaplatenia a to z titulu úroku z omeškania...“. Pokiaľ preto okresný súd dospel k záveru, že notárska zápisnica obsahuje všetky zákonom stanovené náležitosti, jeho rozhodnutie korešponduje § 41 Exekučného poriadku.

24. Pokiaľ okresný súd vyložil ustanovenie § 41 ods. 3 Exekučného poriadku tak, že ak záväzok nevznikol z právneho úkonu, predmetom ktorého bolo poskytnutie peňažných prostriedkov, záväzok sa môže týkať zmluvných pokút, ani tento jeho výklad nie je v rozpore so zmyslom a účelom ustanovenia § 41 ods. 3 Exekučného poriadku.

Pokiaľ za tejto situácie okresný súd námietkam sťažovateľov proti exekúcii nevyhovel, postupoval v súlade s § 50 Exekučného poriadku, pretože pre vyhoviecie námietkam neboli splnené zákonné podmienky.

25. Tretím dôvodom, pre ktorý malo dôjsť k porušeniu sťažovateľmi označených základných práv týmto uznesením, malo byť v súvislosti s rozhodovaním o návrhu sťažovateľov na odklad exekúcie nezohľadnenie skutočnosti, že konanie o žalobe sťažovateľov pred Okresným súdom Humenné pod sp. zn. 7 Cb 48/2016 prebieha a nebolo zastavené, a preto je daný dôvod na povolenie odkladu exekúcie do jeho skončenia.

Podľa § 56 ods. 1 Exekučného poriadku na návrh povinného môže súd povoliť odklad exekúcie, ak sa povinný bez svojej viny ocitol prechodne v takom postavení, že by neodkladná exekúcia mohla mať pre neho alebo pre príslušníkov jeho rodiny zvlášť

nepriaznivé následky a oprávnený by nebol odkladom exekúcie vážne poškodený. Odklad exekúcie môže súd povoliť iba na návrh povinného, ktorý je fyzickou osobou.

26. Ako vyplýva z citovaného ustanovenia Exekučného poriadku, povoliť odklad exekúcie možno iba za splnenia zákonom ustanovených podmienok. V oboch prípadoch ide iba o možnosť takéhoto rozhodnutia súdu. Dôvodom povolenia odkladu exekúcie podľa § 56 ods. 1 Exekučného poriadku je sociálna situácia povinného – fyzickej osoby, ktorá je podmienená podaním jeho návrhu na takéto rozhodnutie. V prípade podľa § 56 ods. 2 Exekučného poriadku môže súd povoliť exekúcie aj bez návrhu povinného, t. j. kedykoľvek, ak dospeje k zisteniu, že sú tu okolnosti, pre ktoré možno očakávať, že exekúcia bude zastavená. Týmito okolnosťami nemôže však byť iba začatie iného súdneho konania (napr. o určenie neexistencie dlhu), ale iba dôkazy, ktoré v spojení s ich právnym hodnotením môžu viesť k záveru, že možno očakávať, že exekúcia bude zastavená. Ústavný súd preto nepovažuje za významné, v akom štádiu sa nachádzalo konanie začaté sťažovateľmi pred Okresným súdom Humenné pod sp. zn. 7 Cb 48/2016 (resp. či okresný súd mal o ňom v čase rozhodovania aktuálnu informáciu). Rozhodujúce však je, že je naďalej povinnosťou okresného súdu v prípade, ak na základe dôkazov v exekučnom spise zistí, že možno očakávať, že exekúcia bude zastavená, aby vo veci povolil odklad exekúcie. Tým je zabezpečená ochrana práv sťažovateľov ako povinných v exekučnom konaní a z tohto dôvodu nepatrí ústavnému súdu, aby nahradzoval vo vzťahu k rozhodovaniu o prípadnom povolení odkladu exekúcie činnosť exekučného súdu.

Vychádzajúc z týchto úvah a zohľadniac dôvody rozhodnutia okresného súdu ústavný súd konštatuje, že rozhodnutie okresného súdu nie je založené na takom výklade aplikovaných ustanovení, ktoré by poprelo ich účel a zmysel.

Ústavný súd je preto toho názoru, že v prípade sťažovateľov nemožno považovať závery uznesenia okresného súdu za také, ktoré by boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie sťažovateľmi označených základných práv alebo slobôd.

27. Na základe toho ústavný súd dospel k záveru, že sťažnosť na porušenie čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru podaná proti postupu a uzneseniu okresného súdu č. k. 14 Er 641/2015-87 z 23. júna 2016 je zjavne neopodstatnená, a preto ju podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde po jej predbežnom prerokovaní odmietol.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. októbra 2016